

Egentliga Finlands vårdsområde Verksamhetsanvisning för stöd till närståendevård

Verksamhetsanvisningen inom stödet för närståendevård är i kraft med början 1.1.2023 med undantag av kapitlet 4.2 "Avbrott i utbetalning av vårdarvode inom stödet för närståendevård".

Kapitel 4.2. Anvisningen "Avbrott i utbetalning av vårdarvode inom stödet för närståendevård" träder i kraft 1.8.2023.

Uppdatering av verksamhetsanvisning: Kirsi Kiviniemi, Sari Hietala, Maria Vesala och Nina Hanhilampi

Aluehallituksen päättämien indeksitarkastusten päivitysloki.

Päivämäärä	Asia	Päivittäjä
30.4.2024	<p>Omaishoidon hoitopalkkiot ja sijaishoitajien palkkiot sekä kulukorvaukset on päivitetty aluehallituksen päätöksen 19.12.2023, § 452 mukaan.</p> <p>Lisätty liite 3, jossa on yhteenveto palkkioista ja kulukorvauksista 1.1.2024 alkaen.</p>	Kirsi Kiviniemi

Innehåll

Egentliga Finlands välfärdsområde Verksamhetsanvisning för stöd till närståendevård.....	1
1. Allmänna förutsättningar för beviljande av stöd för närståendevård.....	4
2. Ansökan om stöd för närståendevård och beslut om stöd för närståendevård.....	4
2.1 Ansökan om stöd för närståendevård.....	4
2.2 Beslut om stöd för närståendevård.....	4
2.3 Avtal om stöd för närståendevård.....	5
3. Lagstadgade ledigheter för närståendevårdaren och ordnande av vård för den vårdbehövande.....	5
4. Vårdarvode inom stödet för närståendevård.....	6
4.1 Utbetalning av vårdarvode.....	6
4.2 Avbrott i utbetalning av vårdarvode inom stöd för närståendevård.....	7
5. Anmälningsskyldighet gällande frånvaro och ändrade förhållanden.....	7
6. Uppsägning och hävning av avtalet.....	8
7. Avlösarservice genom uppdragsavtal.....	8
8. Författningar som gäller ärendet.....	9
Bilaga 1 Förutsättningar för beviljande av stöd för närståendevård och vårdarvodesklasser från och med 1.1.2023, VS 8.11.2022/ § 328.....	10
Förutsättningar för beviljande av stöd för närståendevård och arvodesklasser.....	10
1. Stöd för närståendevård.....	10
2. Förutsättningar för beviljande av stöd för närståendevård.....	10
3. Förutsättningar för beviljande av och vårdarvodesklasser i stöd för närståendevård för barn och unga (personer under 18 år).....	11
4. Förutsättningar för beviljande av och vårdarvodesklasser i stöd för närståendevård för vuxna (personer över 18 år).....	14
Bilaga 2 Ersättningar för kostnader till avlösare inom stödet för närståendevård från och med 1.1.2023, VS 10.1.2023 / § 5.....	18
Liite 3 Varsinais-Suomen hyvinvointialueen omaishoidon palkkiot ja korvaukset 2024.....	19

1. Allmänna förutsättningar för beviljande av stöd för närståendevård

Den vårdbehövande har en hemort i Egentliga Finlands välfärdsområde, vilken avses i lagen om hemkommun.

Ifall det inte är fråga om en finsk medborgare påverkar uppehållstillstånd i Finland hur man överväger då beslut fattas.

Stödet för närståendevård kan beviljas en person som bor i gemenskapsboende. Stöd

beviljas inte om

- Den vårdbehövande bor i ett serviceboende med heldygnsomsorg eller är i långvarig institutionsvård.
- Ifall en myndighet har placerat ett barn eller en ungdom utanför hemmet.
- Andra tjänster tryggar vård och omsorg som är förenliga med den vårdbehövandes bästa bättre än stödet för närståendevård.
- Den vårdbehövande är regelbundet över 14 dygn per månad i vård utanför hemmet.

Det förutsätts att närståendevårdaren är lämplig för uppgiften i fråga om sin hälsa, sin förmåga att vårda, sin lämplighet, sina resurser och sin livssituation och sin livsstil. Om hälsotillståndet för närståendevårdaren eller åldern och funktionsförmågan för närståendevårdaren begränsar hans förmåga att vara närståendevårdare kan man låta bli att bevilja stödet för närståendevård eller säga upp / upphäva stödet.

2. Ansökan om stöd för närståendevård och beslut om stöd för närståendevård

2.1 Ansökan om stöd för närståendevård

- Som stöd för beslutet om närståendevård används läkarutlåtanden samt andra utlåtanden från sakkunnig inom hälsovården. Läkarutlåtandet kan vara högst 6 mån. gammalt då ansökan tillställs.
- Om begärda tilläggsutredningar för ansökan eller för översyn av redan beviljat stöd för närståendevård inte har tillställts inom 3 månader från att de har begärts förfaller ansökan och det fattas ett nekande beslut.
- Ifall det behövs hembesök och hembesök inte genomförs av skäl som beror på den sökande under 3 månaders tid förfaller ansökan och det fattas ett nekande beslut.
- Vid behov kan det begäras utlåtanden om hälsotillståndet för närståendevårdaren. Beviljande av stöd för närståendevård bygger på en individuell bedömning av situationen som helhet där man bedömer om närståendevårdaren klarar av de uppgifter som ingår i närståendevården.

2.2 Beslut om stöd för närståendevård

- Stöd för närståendevård beviljas i regel från den dag då ärendet har inletts, dvs. från den dagen då ansökan om stöd för närståendevård har registrerats mottagen vid kundhandledningen.
- Beslutet gäller i regel tills vidare men beslutet kan av särskilda skäl gälla även för viss tid (Lagen om stöd för närståendevård 973/2005 8 §).
- Ifall förutsättningarna för beviljande av stöd för närståendevård inte uppfylls eller det anslag som reserverats för stödet för närståendevård inte räcker till för beviljande av stödet fattas det ett nekande beslut om stödet för närståendevård.

- Orsaken till det nekande beslutet om närståendevård motiveras för den vårdbehövande. Vid behov hänvisas den vårdbehövande till andra tjänster och stödformer.
- Den som är missnöjd med ett beslut av en arbetstagare inom närståendevården kan göra en begäran om omprövning inom 30 dagar från det att hen fått del av beslutet. Det ges anvisningar för hur man uppgör en begäran om omprövning i en bilaga till beslutet.
- Det behöver inte fattas ett separat beslut om att stödet för närståendevård avbryts när kriterierna för avbrottet antecknas i avtalet (vid vilka situationer utbetalningen avbryts).

2.3 Avtal om stöd för närståendevård

- Med avtal om närståendevård avses ett uppdragsavtal om ordnande av närståendevård som ingåtts mellan vårdaren och det välfärdsområde som svarar för ordnandet av vården (Lagen om stöd för närståendevård 937/2005, 2 §).
- Enligt lagen om stöd för närståendevård (937/2005, 8 §) ska avtalet om närståendevård innehålla följande uppgifter:
 - beloppet på vårdarvodet och betalningssätt
 - rätt till lagstadgade lediga dagar för närståendevårdaren
 - plan för hur ledigheten ordnas
 - ifall ett avtal är tidsbegränsat, varaktighet av avtal och grund
- Avtalet ska innehålla uppgifter om eventuella kriterier för avbrott av stödet för närståendevård (kapitel 4.2).
- Närståendevårdaren står inte i ett anställningsförhållande enligt arbetsavtalslagen (55/2001) till det välfärdsområde som har ingått avtalet, till den vårdbehövande eller den vårdbehövandes vårdnadshavare. Det ingås inte ett avtal om närståendevård ifall detta strider mot den vårdbehövandes vilja eller intresse. Avtalet uppstår först när båda parter (närståendevårdaren och välfärdsområdet) har undertecknat avtalet.
- Den vårdbehövande hörs i samband med bedömningen av servicebehovet på ett sätt som hen förstår.
- Ifall en översyn av klientplanen ändrar vårdarvodet fattas ett nytt beslut, vilket kan överklagas, om stödet för närståendevård och avtalet om närståendevård förnyas.
- Det föreskrivs om pensionsskyddet för närståendevårdaren i lagen om kommunala pensioner (549/2003). Man intjänar pension med arvodet inom stödet för närståendevård till en ålder av 68 år.
- Välfärdsområdet har tecknat en försäkring för den vårdare som har ingått ett avtal om stöd för närståendevård enligt 3 § 1 mom. i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar (459/2015). Till avtalet fogas instruktioner för anmälan om olycka eller yrkessjukdom.
- De gamla avtalen i Varha ska uppdateras till nya senast i december 2023 om de gamla avtalen avviker från anvisningarna/arvodesklasserna i Varha.

3. Lagstadgade ledigheter för närståendevårdaren och ordnande av vård för den vårdbehövande

- En närståendevårdare som har ingått avtal om stöd för närståendevård med välfärdsområdet har rätt att ta ut tre (3) dygn lagstadgade ledigheter per kalendermånad.
- Närståendevårdaren kan ta ut den lagstadgade ledigheten inom närståendevården varje månad eller samla lagstadgade lediga dagar under högst ett halvt år.
- De intjänade lagstadgade ledigheterna ska tas ut före utgången av februari följande år.

- Det är bra om en arbetstagare inom närståendevården i välfärdsområdet och närståendevårdaren i så god tid som möjligt kommer överens om ackumuleringen av de lagstadgade lediga dagarna så att man kan trygga vård för den vårdbehövande under ledigheten.
- Lagstadgade lediga dagar som inte tagits ut kan inte ersättas i pengar och de kan inte heller tas ut på förhand.
- Om närståendevårdaren så önskar kan hen utnyttja de intjänade lagstadgade lediga dagarna även när hen insjuknar. Till exempel vid situationer då det har ordnats vård för den vårdbehövande på grund av att närståendevårdaren har insjuknat.
- En arbetstagare inom stödet för närståendevård i välfärdsområdet och närståendevårdaren kan komma överens att en lagstadgad ledighet vid behov tas ut i flera perioder som varar under ett dygn.
 - Perioden räknas så att de är 8 timmar långa, så att 3 perioder är ett dygn
 - En ny period inleds då 8 timmar har fyllts
- Det är på närståendevårdarens ansvar att meddela platsen för avlösarservice den vård och tillsyn som klienten behöver samt att ta hand om att de eventuella mediciner och andra personliga artiklar som behövs är tillgängliga för avlösarservicen.
- Det ingår inte transporter för den som får närståendevård i arrangemangen för ledigheterna för närståendevårdaren.
- Om ledigheten inom närståendevård ordnas inom ramen för specialomsorg för utvecklingsstörda antecknas det i specialomsorgsprogrammet och härvid ordnar välfärdsområdet transporten eller ersätter transportkostnaderna (Lagen om specialomsorg angående utvecklingsstörda 39 § och Lag om klientavgifter inom social- och hälsovården 4 § 2 punkten).
- Det tas inte ut en kundavgift av den som får närståendevård under den lagstadgade ledigheten för närståendevårdaren (Beslut av välfärdsområdesfullmäktige 23.11.2022, 137 §).
- Ifall hemorten för den vårdbehövande är belägen i Egentliga Finlands välfärdsområde och den vårdbehövande tillfälligt vistas på området för ett annat välfärdsområde bestämmer Egentliga Finlands välfärdsområde om ledigheterna inom närståendevården kan genomföras och hur de genomförs.

4. Vårdarvode inom stödet för närståendevård

- Det har fattats ett beslut om förutsättningarna för beviljande av och vårdarvodessklasserna i stödet för närståendevård i välfärdsområdesstyrelsen 8.11.2022, 329 § (bilaga 1).
- I vårdarvodessklasserna har det beaktats hur mycket vård närståendevårdaren ger så att andra tjänster som den vårdbehövande får inte påverkar vårdarvodessklassen inom stödet för närståendevård.

4.1 Utbetalning av vårdarvode

- I välfärdsområdet används Oimatjänsten, via vilken vårdarvodena utbetalas. I Oimatjänsten följer man upp hur de lagstadgade ledigheterna ackumuleras för närståendevårdaren och hur hen använder dem och där registreras avbrotten. Närståendevårdarna utbildas att använda Oimatjänsten själva. Ifall närståendevårdaren inte börjar använda Oimatjänsten meddelar hen en arbetstagare inom närståendevården användningen av lagstadgade ledigheter och avbrott.
- Alla anmälda ledigheter ska registreras i Oima så att det är möjligt att räkna antalet ledigheter i Oima.
- Vårdarvodet för närståendevård utbetalas från och med den tidpunkt som har antecknats i avtalet för närståendevård, dvs. från och med den dag då ansökan om stödet för närståendevård har registrerats som mottagen i kundhandledningen.

- När det är fråga om en förhöjning av vårdarvodet inom stödet för närståendevård träder det förhöjda arvodet i kraft från början av den månad då ansökan har registrerats som mottagen i kundhandledningen.
- Vårdarvodet inom närståendevården betalas ut i efterskott den 15 dagen i kalendermånaden.

4.2 Avbrott i utbetalning av vårdarvode inom stöd för närståendevård

De lagstadgade ledigheterna (3 dygn) för närståendevårdaren avbryter inte utbetalningen av stödet för närståendevård.

Regelbunden kortvarig intervallvård av den som får närståendevård eller korttidsvård, vilken varar högst sju (7) dygn i månaden inklusive lagstadgade ledigheter, minskar inte vårdarvodet för stöd för närståendevård.

Om närståendevården avbryts av ett skäl som beror på närståendevården avbryts utbetalningen av vårdarvodet efter sju dagar.

Om närståendevården avbryts tillfälligt eller planerat av skäl som beror på den vårdbehövandes hälsotillstånd avbryts utbetalningen av vårdarvodet en månad efter att avbrottet ägde rum.

När den vårdbehövande permanent flyttar bort hemifrån upphör utbetalningen av stödet för närståendevård vid utgången av innevarande månad.

Vid dödsfall för den som får närståendevård utbetalas arvodet till utgången av innevarande månad.

Närståendevårdaren antecknar avbrotten och förändringarna i Oimatjänsten eller meddelar en arbetstägare inom närståendevården avbrotten och ändringarna. Försummelse av skyldigheten att anmäla leder till återkrav av stöd som betalats utan grund.

När vårdperioden inkluderar dagar av avbrott används som divisor 365 dagar då vårdarvodet för en närståendevårdare som får ett månadsarvode räknas ut. Kalkylschemat för vårdarvode under en avbruten vårdperiod: $\text{vårdarvode/månad} - \text{vårdarvode/månad} \times 12/365 \text{ dygn} \times \text{antalet dagar av avbrott}$.

Den som granskar/godkänner vårdperioden räknar storleken på arvodet i Oima, för vilket det används en räknare.

Ett avtal som ingåtts för en utsatt tid upphör utan uppsägning när den utsatta tiden har löpt ut. Om behovet av stöd fortsätter efter den utsatta tiden ska det tillställas en ny ansökan i god tid innan den utsatta tiden löper ut.

5. Anmälningsskyldighet gällande frånvaro och ändrade förhållanden

Stödet för närståendevård är inte en tjänst som beviljas utomlands. Alla utlandsresor som närståendevårdaren och den vårdbehövande gör ska meddelas. En kort utlandsresa som närståendevårdaren och den vårdbehövande gör är inte ett hinder för utbetalningen av arvodet inom stödet för närståendevård. Om vistelsen utomlands varar längre än tre veckor, avbryts utbetalningen. Om vistelsen utomlands varar över tre månader, sägs avtalet om närståendevård upp.

6. Uppsägning och hävning av avtalet

Välfrädsområdet kan säga upp avtalet så att det upphör att gälla tidigast två månader efter uppsägningen. Om närståendevärdaren säger upp avtalet, upphör avtalet en månad efter att avtalet har sagts upp.

Oberoende av uppsägningstid kan avtalet hävas omedelbart om hälsan eller säkerheten för den värdbehövande eller närståendevärdaren äventyras om avtalet fortsätter att gälla. Problem som hänför sig till hälsotillståndet och livshandlingen för värdaren kan vara en grund för att avtalet hävs.

När man flyttar från Egentliga Finlands välfärdsområde, som har beviljat stödet för närståendevärd, ska det omedelbart meddelas en arbetstagare inom närståendevärd. Stödet är en förmån som beviljas per välfärdsområde och en flyttning bort från området avslutar utbetalningen av stödet för närståendevärdaren och rätten till den lagstadgade ledigheten med början från flytt dagen. Överbettat stöd för närståendevärdaren återkrävs.

7. Avlösarservice genom uppdragsavtal

Ett välfärdsområde kan ordna den avlösarservice som behövs under en närståendevärdarens lagstadgade ledighet genom att ingå ett uppdragsavtal med en avlösare. En myndig person som uppfyller de förutsättningar som föreskrivs i lagen om stöd för närståendevärd kan verka som avlösare. Genom uppdragsavtalet förbinder personen sig att ta ansvar för den värdbehövande under den tid då närståendevärdaren är ledig. Vidare förutsätts det att arrangemanget genomförs med beaktande av den värdbehövandes åsikt och att arrangemanget kan anses förenligt med den värdbehövandes bästa. Närståendevärdaren/familjen där man ger närståendevärd anlitar själv en lämplig avlösare, med vilken uppdragsavtalet ingås. Avlösaren kan inte vara barnets värdnadshavare. I sista hand godkänner välfärdsområdet avlösaren och beslutar om man anser att avlösarservice passar för den värdbehövande som en användningsform för ledigheterna. Det kan begäras ett straffregisterutdrag innan uppdragsavtalet utarbetas av en person som är redo att bli avlösare för en minderårig värdbehövande. Utdraget begärs vid behov. I uppdragsavtalet antecknas om det behövs ett utdrag ur straffregistret och om det behövs antecknas datum då utdraget har kontrollerats. Uppdragsavtalet kan undertecknas när straffregisterutdraget har uppvisats.

Avlösarservicen äger rum antingen hemma hos den värdbehövande eller avlösaren i enlighet med ett ömsesidigt avtal mellan den värdbehövande och avlösaren.

Arvodet som utbetalas till avlösaren

- Till en avlösare för en värdbehövande i värdarvodesklass 1, se bilagan 3,
- i övriga värdarvodesklasser, se bilagan 3.

Närståendevärdaren kan komma överens med en arbetstagare inom närståendevärdaren att en lagstadgad ledighet tas ut högst i tre delar. Arvodet till avlösaren bestäms enligt tabell 1 då det är fråga om avlösarservice under en del av dagen

Tabell 1: Arvode till avlösaren då det är fråga om avlösarservice under en del av dagen.

Realiserade timmar	Arvode	Anvisning till avlösare, anteckning i Oima
0 - 8 timmar	arvodet uppgår till en tredjedel av arvodet för ett dygn, se bilagan 3	Avlösarservicen varar högst 8 timmar, avlösaren väljer 0 - 8 timmar i Oima
8 - 16 timmar	arvodet uppgår till två tredjedelar av arvodet för ett dygn, se bilagan 3	Avlösarservicen varar högst 16 timmar, avlösaren väljer 8 - 16 timmar i Oima
16 - 24 timmar	arvodet är, se bilagan 3	Avlösarservicen varar högst 24 timmar, avlösaren väljer 16 - 24 timmar i Oima

Avlösaren registrerar de realiserade vårdperioderna i Oimatjänsten eller tillställer en arbetstagare inom stödet för närståendevård blanketten för de realiserade vårdperioderna och resorna senast den sista dagen under innevarande månad. Avlösaren och närståendevårdaren undertecknar blanketten, ifall avlösaren inte anmäler timmarna i Oima.

Det utbetalas kostnadsersättningar till avlösare (VS 10.1.2023, § 5). Man kommer överens om kostnadsersättningar i det avtal som ingås med avlösaren. Avlösare får ersättning för användning av egen bil på Varhas område (VS 10.1.2023, § 5) Som grund för ersättningen för resekostnader till avlösare som bor utanför området för Varha används den billigaste taxan inom kollektivtrafiken.

Det ersätts högst tre resor tur och retur per ett dygn lagstadgad ledighet till avlösaren (VS 18.4.2023, § 167).

Enligt anvisningen av skatteförvaltningen är de rese- och kostnadsersättningar som utbetalas till vårdare i uppdragsförhållande skattepliktig inkomst.

https://www.edilex.fi/verohallinnon_ohjeet/2017_0320.html

Samma uppsägningstider gäller för avlösare som för närståendevårdare. Man kan inte ingå ett avtal om avlösarservice retroaktivt. Ifall avlösaren försummar sin skyldighet (vård av den vårdbehövande och/eller anmälan om vårdperioder) kan uppdragsavtalet sägas upp. En avlösare står inte i ett sådant anställningsförhållande till det välfärdsområde som ingått avtalet, den vårdbehövande eller närståendevårdaren som avses i arbetsavtalslagen

8. Författningar som gäller ärendet

- Lag om klientavgifter inom social- och hälsovården (734/1992)
- Lag angående specialomsorger om utvecklingsstörda (519/1977)
- Lag om närståendevård (937/2005)
- Lag om klientens ställning och rättigheter inom socialvården, klientlag (812/2000)
- Lag om stödande av den äldre befolkningens funktionsförmåga och om social- och hälsovårdstjänster för äldre (980/2012)
- Förvaltningslag (434/2003)
- Socialvårdslag (1301/2014)
- Lag om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar (459/2015)
- Lag om pension för kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare (549/2003)
- Arbetsavtalslag (55/2001)
- Barnskyddslag (417/2007)
- Lag om servicesedlar inom social- och hälsovården (569/2009)
- Familjevårdslag (263/2015)
- Lag om kontroll av brottslig bakgrund hos personer som arbetar med barn (504/2002)

Bilaga 1 Förutsättningar för beviljande av stöd för närståendevård och vårdarvodesklasser från och med 1.1.2023, VS 8.11.2022/ § 328

Innehållet i bilagan har uppdaterats att motsvara beslutet av välfärdsområdesstyrelsen 8.11.2022 / § 329 beslut / mån., 11.10.2022

Förutsättningar för beviljande av stöd för närståendevård och arvodesklasser

1. Stöd för närståendevård

Stödet för närståendevård är en socialtjänst som är bunden till anslag, vilken baserar sig på lagen om stöd för närståendevård (2.12.2005/937) och ändringar som senare har gjorts i den samt på förutsättningar för beviljande och vårdarvodesklasser, vilka Egentliga Finlands välfärdsområde har godkänt.

Med närståendevård avses vård av och omsorg om en äldre, en person med funktionsnedsättning eller en sjuk person som ordnas i hemförhållanden med hjälp av en anhörig eller någon annan som står den vårdbehövande nära. Syftet med stödet är att göra det möjligt för klienten att bo hemma. Den vård som äger rum med stödet kan vara ett alternativ till serviceboende, långvarig vård eller till riklig användning av hemvård/övriga tjänster.

Stöd för närståendevård är en helhet som omfattar behövliga tjänster som tillhandahålls den vårdbehövande samt vårdarvode till närståendevårdare, ledighet och service till stöd för närståendevården. Enligt lagen bestäms nivån på vårdarvodet enligt hur bindande och krävande vården är. Vårdarvodena justeras varje kalenderår med den lönekoeficient som avses i 96 § i lagen om pension för arbetstagare (395/2006). Indexhöjningarna i arvodet tilläggs årligen arvodena utan att avtalet förnyas.

Centrala begrepp inom stödet för närståendevård:

Närståendevård: vård av och omsorg om en äldre, handikappad eller sjuk person ordnas i hemförhållanden med hjälp av en anhörig eller någon annan som står den vårdbehövande nära;

Avtal om närståendevård: ett uppdragsavtal om ordnande av närståendevård som ingåtts mellan vårdaren och det välfärdsområde som svarar för ordnandet av vården;

Närståendevårdare: en anhörig till den vårdbehövande eller någon annan som står den vårdbehövande nära och som ingått ett avtal om närståendevård;

Helhet för stöd för närståendevård: omfattar behövliga tjänster som tillhandahålls den vårdbehövande samt vårdarvode till närståendevårdaren, ledighet och service till stöd för närståendevården.

2. Förutsättningar för beviljande av stöd för närståendevård

Enligt 3 § i lagen om stöd för närståendevård är allmänna förutsättningar för beviljande:

- a. En person på grund av nedsatt funktionsförmåga, sjukdom eller funktionsnedsättning eller av någon annan motsvarande orsak behöver vård eller annan omsorg i hemförhållanden.
- b. En anhörig till den vårdbehövande eller någon annan som står den vårdbehövande nära är beredd att ansvara för vården och omsorgen med hjälp av behövlig service.
- c. Vårdarens hälsa och funktionsförmåga svarar mot de krav som närståendevården ställer.

- d. Närståendevården tillsammans med andra behövliga social- och hälsovårdstjänster är tillräcklig med tanke på den vårdbehövandes välbefinnande, hälsa och säkerhet.
- e. Den vårdbehövandes hem till sina sanitära förhållanden och övriga förhållanden är lämpligt för den vård som skall tillhandahållas där.
- f. Beviljande av stöd bedöms vara förenligt med den vårdbehövandes bästa.

3. Förutsättningar för beviljande av och vårdarvodesklasser i stöd för närståendevård för barn och unga (personer under 18 år)

Stödet för närståendevård för barn och unga riktas till barn och unga med svåra funktionsnedsättningar eller kroniska sjukdomar, vilkas vård är synnerligen krävande och bindande i jämförelse med friska barn eller unga i samma ålder. Ett barns eller en ungdoms behov av vård, omsorg, tillsyn och handledning jämförs med jämnåriga, friska barns motsvarande behov vid bedömningen av behovet av stöd för närståendevård.

Stöd för ett barn under 3 år kan beviljas då när det är fråga om barn med en svår funktionsnedsättning eller en kronisk sjukdom som utöver krävande och bindande vård behöver till exempel krävande vårdåtgärder (dessa kan bland annat vara peg-slang, IV-behandling) eller barnet annars skulle kräva sjukhusvård eller en vårdplats på institution.

Barnets eller den ungas närståendevårdare kan ha förvärvsarbete utanför hemmet, eftersom barnet kan gå i skola eller vara i dagvård eller någon annan tar hand om vården av barnet under den tid närståendevårdaren arbetar. Ju mera krävande situation av närståendevård det är fråga om, i desto mera betydande utsträckning påverkar vanligen behoven hos den vårdbehövande möjligheterna för närståendevårdaren att delta i förvärvsarbete eller studier. En förutsättning för utbetalning av vårdarvode i arvodesklassen för en synnerligen tung behandlingsfas är frånvaro från förvärvsarbete under den tid då man får stöd.

Om barnets vårdnadshavare har skilt sig och de har gemensam omvårdnad ska båda vårdnadshavarna känna till att det ansöks om stöd för närståendevård. Detta säkerställs så att båda vårdnadshavarna undertecknar ansökan eller den vårdnadshavare som ansöker om stöd för närståendevård antecknar kontaktuppgifterna för den andra vårdnadshavaren i ansökan för att ärendet ska kunna utredas.

Ifall föräldrarna till en minderårig som får närståendevård skiljer sig efter att stödet har beviljats, ska det meddelas den arbetstagare som är ansvarig för stöd för närståendevård i välfärdsområdet boendearrangemangen. Det bedöms från fall till fall om att fördela stödet när ansvaret för vården delas jämnt mellan båda vårdnadshavarna.

När det ingås ett uppdragsavtal om stödet för närståendevård beaktas det, om barnet regelbundet vistas hos den andra vårdnadshavaren en del av månaden. Om barnet regelbundet är hos den andra försörjaren, som inte verkar som närståendevårdare, en del av månaden, beaktas det i bedömningen av hur bindande vården är. Ifall barnet är över 7 dagar i månaden hos den andra vårdnadshavaren, ackumulerar det två dygn ledighet i månaden.

Vårdarvodesklass 1, lägsta klassen enligt hur bindande vården är, förutsättningar för

beviljande av tjänsten personer under 18 år Vårdarvode, se bilagan 3.

Barnet eller den unga behöver utgående från bedömningen av servicebehovet fortlöpande vård, omsorg, tillsyn och handledning i jämförelse med friska barn eller unga i samma ålder.

Barnet eller den unga behöver i förhållande till andra barn eller unga i samma ålder mycket vård samt hjälp i de flesta personliga sysslorna. Dessa är till exempel att röra sig, att sköta

medicinering, att ordna måltider och att äta, att tvätta sig, att klä på sig, att sköta sin personliga hygien, att gå på toalett samt att röra sig och verka utanför hemmet.

Vid bedömningen av behovet av närståendevård fäster man uppmärksamhet utöver dagliga funktioner och behovet av hjälp vid kommunikation och förmåga att förstå och förmåga att vara i interaktion med andra människor samt vid behovet av krävande vårdåtgärder.

Barnet behöver i allmänhet inte regelbundet vård nattetid på grund av funktionsnedsättning eller sjukdom eller behöver det sporadiskt till exempel en gång i veckan. Hen behöver dock klart mera tillsyn i förhållande till barn i samma ålder.

Endast behov av handledning och tillsyn är inte tillräckliga förutsättningar för stödet för närståendevård under barndomen.

Vårdarvodesklass 2, mellersta klassen enligt hur bindande vården är, förutsättningar för beviljande av tjänsten personer under 18 år Vårdarvode, se bilagan 3.

Barnet eller den unga behöver utgående från bedömningen av servicebehovet synnerligen krävande och bindande vård, omsorg, tillsyn och handledning i jämförelse med friska barn eller unga i samma ålder.

Barnet eller den unga behöver i förhållande till andra barn eller unga i samma ålder regelbundet mycket vård och hjälp i nästan alla dagliga personliga sysslor. Dessa är till exempel att röra sig, att sköta medicinering, att ordna måltider och att äta, att tvätta sig, att klä på sig, att sköta sin personliga hygien, att gå på toalett samt att röra sig och verka utanför hemmet.

Vid bedömningen av behovet av närståendevård fäster man uppmärksamhet utöver dagliga funktioner och behovet av hjälp vid kommunikation och kognitiva färdigheter samt vid behovet av synnerligen krävande vårdåtgärder och hur mycket dessa binder och hur de återkommer.

I den andra vårdarvodesklassen uppfylls alla kriterier för den första arvodesklassen samt arbetet för närståendevårdaren är tydligt mera krävande och bindande än i den första arvodesklassen.

Barnet eller den unga behöver i förhållande till andra barn eller unga i sin ålder regelbundet mera vård, omsorg och/eller tillsyn även nattetid än vanligt, men hjälpbehovet nattetid är inte återkommande.

Vårdarvodesklass 3, högsta klassen enligt hur bindande vården är, förutsättningar för beviljande av tjänsten personer under 18 år Vårdarvode, se bilagan 3.

Barnet eller den unga behöver utgående från bedömningen av servicebehovet dygnet runt synnerligen krävande och bindande vård, omsorg, tillsyn och handledning i jämförelse med friska barn eller unga i samma ålder.

Barnet eller den unga behöver mycket och fortlöpande vård och hjälp i alla dagliga personliga sysslor. Dessa är till exempel att röra sig, att sköta medicinering, att ordna måltider och att äta, att tvätta sig, att klä på sig, att sköta sin personliga hygien, att gå på toalett samt att röra sig och verka utanför hemmet.

Vid bedömningen av behovet av närståendevård fäster man uppmärksamhet utöver dagliga funktioner och behovet av hjälp vid kommunikation och förmåga att förstå och förmåga att vara i interaktion med andra samt vid behovet av synnerligen krävande vårdåtgärder och hur mycket dessa binder och hur de återkommer.

I den tredje vårdarvodesklassen uppfylls alla kriterier för den andra arvodesklassen samt arbetet

för närståendevårdaren är fysiskt och psykiskt synnerligen tungt samt mera krävande och bindande än i den andra arvodesklassen.

Barnet eller den unga behöver i förhållande till andra barn eller unga i sin ålder betydligt mera vård, omsorg och/eller tillsyn även nattetid än vanligt. Hjälpbehovet på natten är återkommande och fortlöpande nästan varje natt, eventuellt flera gånger per natt.

Vårdarvode för en tung behandlingsfas, förutsättningar för beviljande av tjänsten

personer under 18 år Vårdarvode, se bilagan 3.

I 5 § 2 mom. i lagen om stöd för närståendevård föreskrivs det om stöd för närståendevård i situationer då närståendevårdaren under en tung behandlingsfas kortvarigt är förhindrad att arbeta för egen eller någon annans räkning. Härvid behöver det barn eller den unga som får vård synnerligen mycket omvårdnad och omsorg samt närvaro av en annan människa och hjälp i personliga sysslor på heltid.

Vården är lika bindande som i sjukhusvård eller inom serviceboende med heldygnsvård.

Med en tung behandlingsfas avses till exempel övergång från en vårdform till en annan (till exempel från sjukhusvård till hemvård), tillfrisknande efter en allvarlig olycka eller terminalvård. Vårdarbetet är fysiskt och psykiskt synnerligen tungt och binder vårdaren i betydande utsträckning.

Vårdarvodet utbetalas tidsbundet i regel för högst sex månader till en anhörig eller närstående som är förhindrad att utföra förvärsarbete på grund av vård av ett svårt sjukt barn eller en svårt sjuk ungdom.

- Den vårdbehövande behöver dygnet runt mycket omvårdnad och omsorg eller tillsyn och handledning i personliga sysslor såsom att sköta sin medicinering, att ordna måltider och att äta, att tvätta sig, att sköta sin personliga hygien, att gå på toalett och att röra sig.
- Vårdarbetet förutsätter en arbetsinsats och ett vårdansvar av närståendevårdaren dygnet runt.
- Det är möjligt för den vårdbehövande att vara ensam bara en mycket kort stund.
- Förutsätter att närståendevårdaren bor i samma hushåll.

Erhållande av vårdarvode för en tung behandlingsfas förutsätter att den behandlande läkaren har bedömt situationen för den som får närståendevård. En förutsättning för att stödet beviljas är ett läkarutlåtande som utvisar att den vårdbehövande har en svår sjukdom eller en svår funktionsnedsättning.

Vid en terminalvårdssituation ska en läkare fatta ett officiellt beslut om terminalvård. Beslutet om stöd för närståendevård fattas med början från den dag då beslutet om terminalvård har fattats.

Vårdaren har inte för den här tiden arbetsinkomster som inte är större än ringa; rätt till specialvårdspenning enligt 10 kap. i sjukförsäkringslagen (1224/2004) (gäller personer under 16 år) och inte heller rätt till alterneringsersättning enligt 13 § i lagen om alterneringsledighet (1302/2002).

4. Förutsättningar för beviljande av och vårdarvodesklasser i stöd för närståendevård för vuxna (personer över 18 år)

I lagen om stödjande av den äldre befolkningens funktionsförmåga och om social- och hälsovårdstjänster för äldre (980/2012) föreskrivs att välfärdsområdet ska använda bedömningsverktyget RAI (Resident Assessment Instrument) vid bedömningen av en äldre persons funktionsförmåga, om den äldre personen enligt en preliminär bedömning av en yrkesutbildad person behöver regelbunden socialservice för trygghet av sin vård och omsorg. Välfärdsområdet ska dessutom se till att bedömningsverktyget RAI används också när en äldre person får sådan av välfärdsområdet ordnad service, vilken avses ovan och omständigheterna förändras avsevärt för den äldre personen. Bedömningsverktyget RAI ska användas av välfärdsområdena senast 1.4.2023.

I bedömningen av behovet av stöd för närståendevård för personer 65 år och äldre används bedömningsverktyget RAI. När man bedömer hur bindande närståendevården är beaktas indikatoruppgifter som beskriver den kognitiva förmågan, förmågan att klara sig i vardagen och servicebehovet hos den som får närståendevård samt hur depressionssymptom yppar sig hos klienten.

CPS_6 (Cognitive Performance Scale, indikator för kognitiv förmåga)

- Indikatorn som beskriver klientens kognitionsförmågan (minne, beslutsförmåga, förmåga att göra sig förstådd, förmåga att äta själv) hjälper att förstå utmaningen i den kognitiva funktionerna påverkar klientens förmåga att klara sig i hemmet vad gäller exempelvis säker läkemedelsbehandling, och lämplig kost. Indikatorn beskriver klientens förmåga att behandla eller minnas ärenden, förmåga att prata så att andra förstår eller tänka och planera samt fatta beslut. Skalan på indikatorn är 0-6, ju högre värde desto sämre är klientens kognitiva funktionsförmåga.

ADLH_6 (Activities Daily Living Hierarchical, förmåga att klara sig i vardagen, grundfunktioner, hierarkisk)

- Med indikatorn för dagligt liv får man reda på om klienten behöver stöd eller hjälp vid matsituationer, då hen rör sig hemma, då hen sköter sin personliga hygien eller vid wc-besök. Ju högre indikatorvärdet är, desto mera hjälp behöver klienten i dessa funktioner.

MAPLe_5 (Method for Assigning Priority Levels, klassificering av servicebehov)

- Den indikator som beskriver servicebehovet fastställer om servicebehovet för klienten är ringa (1), lindrigt (2), måttligt (3), stort (4) eller synnerligen stort (5). Indikatorn inkluderar nästan 30 olika variabler och beaktar speciellt den kognitiva och fysiska förmågan hos klienten. Indikatorn inkluderar även till exempel symptom på utmanande uppföranden, situationen i hemmiljön, fallande, omkringvandrande, sår, grad av aktivitet, antal obetydliga måltider, hot om att hamna på institution samt grad av självständighet. Indikatorn beskriver karaktären av tjänsterna för klienten, vid vilken behovet av hjälp ökar allt eftersom indikatorvärdet stiger. Eventuella beteendestörningar hos klienten ger utslag i indikatorn och värdet på indikatorn höjs till nivå 5.

DRS_14 (Depression Rating Scale, indikator för depressionssymptom)

- Indikatorn visar depressionssymptom så som om personen inte har förmåga att ta hand om sig själv, förhåller hen sig likgiltigt till sina egna angelägenheter (stiger inte upp ur sängen, äter inte). Bakom symptomen kan det finnas depression eller annan psykisk sjukdom, från vilken personen inte har tillfrisknat trots vård.

Vårdarvodesklass 1, då vården är minst bindande, förutsättningar för beviljande av tjänsten personer som fyllt 18 år

Vårdarvode, se bilagan 3.

Den vårdbehövande behöver utgående från en bedömning av servicebehovet återkommande

dagligen vård, omsorg, stöd, handledning i och/eller tillsyn över dagliga sysslor på grund av nedsatt funktionsförmåga, sjukdom eller skada. Till dessa dagliga sysslor hör till exempel att hjälpa eller handleda den vårdbehövande att gå på toalett, att sköta sin hygien, att tvätta sig, att klä sig, att ordna måltider och/eller att äta, att sköta sin medicinering, att röra sig/förflytta sig samt hjälp med eller handledning i kognitiva funktioner (funktioner som gäller minne, psyke, förståelse). Den vårdbehövande klarar själv av vissa personliga sysslor.

Vården, omsorgen och/eller tillsynen av den som får närståendevård är regelbunden och bindande. Vården och omsorgen kräver fysisk närvaro. Den vårdbehövande kan vara ensam en del av dygnet.

Vid bedömningen av servicebehovet används bedömningsverktygen i RAI. Indikatorresultaten nedan som beskriver funktionsförmågan då beslutet om stöd för närståendevård fattas:

- ADLH_6 minst 2,
ELLER
- CPS_6 minst 2,
- utöver värdena ovan MAPLe 5 minst 3
- DRS-värdet kontrolleras vid behov som stöd för beslutsfattandet, om andra värden inte uppfylls (specialklientgrupper till exempel psykisk funktionsförmåga), minst 5

I vårdarvodesklass 1 förbinder närståendevårdaren sig att ta hand om de ovan nämnda behoven hos den vårdbehövande.

Vårdarvodesklass 2, mellersta klassen enligt hur bindande vården är, förutsättningar för beviljande av tjänsten personer som fyllt 18 år

Vårdarvode, se bilagan 3.

Den vårdbehövande behöver utgående från en bedömning av servicebehovet flera gånger per dag vård, omsorg, stöd, handledning i och/eller tillsyn i många personliga sysslor på grund av nedsatt funktionsförmåga, sjukdom eller skada. Till dessa dagliga sysslor hör t.ex. att hjälpa och handleda den vårdbehövande att gå på toalett, att sköta sin hygien, att tvätta sig, att klä sig, att ordna måltid och/eller att äta, att sköta sin medicinering, att röra sig/förflytta sig samt hjälp med och handledning i kognitiva funktioner (funktioner som gäller minne, psyke, förståelse).

Vården, omsorgen och/eller tillsynen av den som får närståendevård äger rum dygnet runt och är bindande. Den vårdbehövande behöver vård och/eller tillsyn även nattetid på grund av sjukdom, funktionsnedsättning eller annan motsvarande orsak men i ringa grad och/eller sporadiskt. Vården och omsorgen kräver nästan fortlöpande fysisk närvaro. Den vårdbehövande kan inte bo ensam. Den vårdbehövande kan vara ensam en kort stund.

Vid bedömningen av servicebehovet används bedömningsverktygen i RAI och som stöd för beslutsfattandet finns indikatorvärdena nedan som stöder funktionsförmågan:

- ADLH_6 minst 2,
OCH
- CPS_6 minst 2,
- utöver värdena ovan MAPLe 5 minst 3
- DRS-värdet kontrolleras vid behov som stöd för beslutsfattandet, om andra värden inte uppfylls (specialklientgrupper till exempel psykisk funktionsförmåga), minst 5

I vårdarvodesklass 2 förbinder närståendevårdaren sig att ta hand om de ovan nämnda behoven hos den vårdbehövande.

Vårdarvodesklass 3, högsta klassen enligt hur bindande vården är, förutsättningar för beviljande av tjänsten personer som fyllt 18 år

Vårdarvode, se bilagan 3.

Den vårdbehövande behöver utgående från en bedömning av servicebehovet fortlöpande vård, omsorg, stöd, handledning i och/eller tillsyn i nästan alla eller alla personliga sysslor och/eller helt och hållet hjälp med att förflytta sig eller att lägga sig i sängen på grund av nedsatt funktionsförmåga, sjukdom eller skada. Till dessa dagliga sysslor hör t.ex. att hjälpa och handleda den vårdbehövande att sköta sin personliga hygien och att gå på toalett, att tvätta sig, att klä på sig, att ordna måltider och/eller att äta, att sköta sin medicinering, att röra sig/förflytta sig samt att hjälpa och handleda i kognitiva funktioner (funktioner som gäller minne, psyke, förståelse).

Vården, omsorgen och/eller tillsynen av den som får närståendevård äger rum dygnet och är bindande. Den vårdbehövande behöver mycket vård och/eller tillsyn även nattetid på grund av sjukdom, skada eller annan motsvarande orsak. Vården och omsorgen kräver nästan fortlöpande fysisk närvaro. Den vårdbehövande kan inte bo ensam. Den vårdbehövande kan vara ensam en kort stund eller inte alls.

Vid bedömningen av servicebehovet används bedömningsverktygen i RAI och som stöd för beslutsfattandet finns indikatorvärdena nedan som stöder funktionsförmågan:

- ADLH_6 minst 3,
OCH
- CPS_6 minst 3,
- utöver värdena ovan MAPLe 5 minst 4
- DRS-värdet kontrolleras vid behov som stöd för beslutsfattandet, om andra värden inte uppfylls (specialklientgrupper till exempel psykisk funktionsförmåga), minst 5

I vårdarvodesklass 3 förbinder närståendevårdaren sig att ta hand om de ovan nämnda behoven hos den vårdbehövande.

Arvode för tung behandlingsfas, förutsättningar för beviljande av tjänsten personer som fyllt 18 år

Vårdarvode, se bilagan 3.

En behandlingsfas kan till exempel vara tillfrisknande efter en allvarlig olycka, terminalvård eller övergång från en vårdform till en annan.

Vårdarvodet för behandlingsfasen är avsedd för en tid då det är synnerligen tungt att vårda den vårdbehövande under förutsättning att närståendevårdaren under en kort tid är förhindrad att utföra eget eller annans arbete eller att studera på heltid, och närståendevårdaren för den här tiden inte har:

- 1) arbetsinkomster som inte är större än ringa;
- 2) rätt till specialvårdspenning enligt 10 kap. i sjukförsäkringslagen (1224/2004); eller
- 3) rätt till altemneringsersättning enligt 13 § i lagen om altemneringsledighet (1305/2002).

En tung behandlingsfas förutsätter en arbetsinsats och ett vårdansvar på heltid av vårdaren.

Det är alltid fråga om en kortvarig vård och omsorg, vilken till sin varaktighet i regel är högst sex månader.

2. Lagstadgade ledigheter inom stöd för närståendevård

Närståendevårdaren har rätt till minst tre (3) dygn ledighet per kalendermånad.

Att ta ut lagstadgad ledighet minskar inte beloppet av vårdarvode. Kundavgiften under tiden för lagstadgad ledighet definieras i enlighet med den kundavgiftslagstiftning som är i kraft (Lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården 734/1992).

Alternativ för ordnande av vård under tiden för lagstadgad ledighet för närståendevårdaren är

- kortvarig vård inom serviceboende med heldygnssomsorg
- avlösarservice
- tjänster som ges hem till kunden
- kortvarig familjevård

Vårdarvode som utbetalas till avlösare

Det vårdarvode som utbetalas till avlösare med uppdragsavtal uppgår till

- vårdarvodesklass 1: se bilagan 3.
- övriga vårdarvodesklasser: se bilagan 3.

Bilaga 2 Ersättningar för kostnader till avlösare inom stödet för närståendevård från och med 1.1.2023, VS 10.1.2023 / § 5

	Varaktighet för avlösarservice	Kostnadsersättning
Vård av den som får närståendevård i avlösarens eget hem.	minst 6 h/dygn	se bilagan 3
Vård av den som får närståendevård i avlösarens eget hem	under 6 h/dygn	se bilagan
Avlösarservice hemma hos den som får närståendevård		se bilagan

Ersättning för användning av egen bil från eget hem till hemmet till den som får närståendevård eller om avlösaren hämtar den som får närståendevård till sitt eget hem. Ersättningen år 2023 är 53 c/km (Skatteförvaltningen).

Det ersätts högst tre resor tur och retur per en lagstadgad ledighet till avlösaren (VS 18.4.2023, § 167).

Liite 3 Varsinais-Suomen hyvinvointialueen omaishoidon palkkiot ja korvaukset 2024

Aluehallitus 19.12.2024, § 452

	1.1.2023 €/kk	Laji	Indeksitarkistus 1.1.2024 %	1.1.2024 €/kk
Hoitopalkkioluokka 1	450	palkkio	5,07	472,82
Hoitopalkkioluokka 2	700	palkkio	5,07	735,49
Hoitopalkkioluokka 3	950	palkkio	5,07	998,17
Raskaan siirtymävaiheen palkkio	1500	palkkio	5,07	1576,05
	1.1.2023 €/vrk		Indeksitarkistus 1.1.2024 %	1.1.2024 €/vrk
Sijaishoitajan palkkio, hoitopalkkioluokka 1	80	palkkio	5,07	84,06
Sijaishoitajan palkkio, muut hoitopalkkioluokat	100	palkkio	5,07	105,07
Sijaishoito omaishoidettavan kotona	11,79	kulu	4,84	12,36
Sijaishoito sijaishoitajan kotona alle 6 h/vrk	14,12	kulu	4,84	14,80
Sijaishoito sijaishoitajan kotona vähintään 6 h/vrk	28,20	kulu	4,84	28,20